

გამარჯვების უნივერსალი პოლონეთში

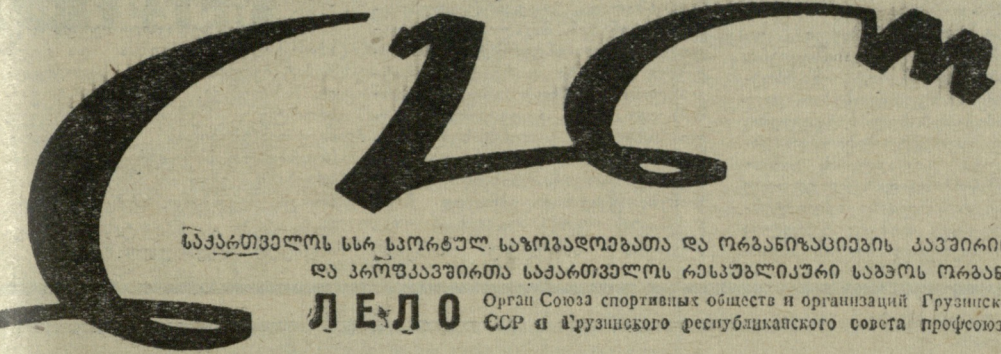
პოლონეთის მშრომლებმა დიდი ზეიმით აღნიშნეს თავიანთი ქვეყანაში სახალხო ხელი-სუფლების დამყარების 20 წლისთავი. საიუბილეო ზეიმი გაიმართა ვარშავაში, კულტურისა და მეცნიერების სასახლესთან ახლოს. ტრიბუნაზე იყვნენ პოლონეთის გაერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი გ. გომულა, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ი. ცირანკივიჩი, საპარტიო სტუმრები — სსრკ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, სსრ კავშირის მინისტრთა სა-

ბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი მეუღლითურთ, ჩეხოსლოვაკიის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტი ა. ნოვოტნი მეუღლითურთ, გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე ვ. ულბრიხტი მეუღლითურთ. ზეიმი გაიხსნა სამხედრო აღლუმით. შემდეგ მოედანზე შემოვიდნენ პოლონეთის 17 საყოვე-

დოს კოლონები, რომელთა ჩამოვლას თან ახლდა ხალხური სიმღერები და ცეკვები. დემონსტრაციის დასრულების შემდეგ 3 საათს გასტანა, დაიწყო სპორტულ გამოსვლები. იგი გახსნეს სპორტულ საზოგადოებათა მდროშეებმა. შემდეგ ისინი შეცვალა პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის ოლიმპიური გუნდის კანდიდატთა კოლონამ, რომელთა მკერდზე კიაფობდა ოლიმპიადებზე, მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატებზე მოპოვებული მედლები.

ძალზე ამბულელებელი იყო 1944 წლის დეკემბერი — სახალხო პოლონეთის, თანატოლი ვარშაველი სპორტსმენი გოგონებისა და გოგონების გამორჩენა. საბავის ზეიმის ცენტრი იყო „10 წლისთავის“ სახელობის სტადიონი. აქ შეკრებილი 100 ათასი მაცურებელი პოლონელი სპორტსმენების მაღალი ოსტატობის მოწმე გახდა. დასასრულ პოლონეთის ჩემპიონი ფეხბურთში ზაპეუს „გურნიკი“ საერთაშორისო ამხანაგურ მატჩში შეხვდა უნგრეთის ჩემპიონს — მტკ-ს.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

საპარტიო სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა საპარტიო სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა

№ 145 (2508) შაბათი, 25 ივლისი, 1964 წ. შანი 8 კაპ.

დღეს, ღოს-ანჟელოსში

სსრ კავშირისა და აშშ-ის მძლეოსნთა საერთაშორისო შეხვედრას, ანუ, როგორც მას სამართლიანად უწოდებენ „გიგანტთა მატჩს“, საფუძველი ჩაეყარა 1958 წელს, როცა მოსკოვში მოეწყო ამგვარი პირველი შეხვედრა. მაშინ საბჭოთა სპორტსმენების უპირატესობა 2 ქულაში გამოიხატა — 172:170. მას შემდეგ მატჩი ტრადიციული გახდა და იგი ყოველწლიურად იმართება ხან შეერთებულ შტატებში, ხანაც ჩვენში. უკვე შედგა ხუთი შეხვედრა და ყველა მათგანი საბჭოთა სპორტსმენების გამარჯვებით დამთავრდა.

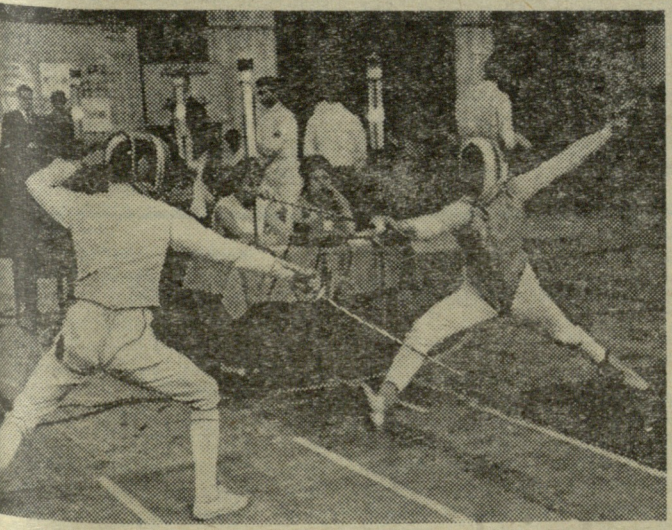
„გიგანტთა“ ტრადიციული მატჩები გაიმართა: 1959 წელს ფილადელფიაში — 175:167, 1961 წელს მოსკოვში — 179:168; 1962 წელს პალო-ალტოში — 173:169; 1963 წელს მოსკოვში — 189:147. მორიგი, მეექვსე შეხვედრა დღეს — 25 ივლისს დაიწება ღოს-ანჟელოსში. ეს იქნება ორივე ქვეყნის ძალთა გენერალური შემოწმება ტოკიოს ოლიმპიური თამაშების წინ. როგორც ამერიკის პრესა იუწყება, ტრავმის შემდეგ გამოჯანმრთელდა მათი ლიდერი რ. ჰეიესი და იგი ძალბებს ცდის სპრინტში, აგრეთვე ამანატრებში 4x100 მ.

თეიმურაზ მლიქანი — 209 სმ!

ვილიანდი, 24 ივლისი (დებუთი). აქ საწვრთნელ შეკრებაზე იმყოფებან თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და ფიზკულტურის ინსტიტუტის მძლეონები, რომლებიც 29 ივლისს ტარტუში სტუდენტთა თამაშებში ჩაებმებიან. ტარტუში წასვლამდე გაიმართა ძალთა უკანასკნელი შემოწმება. წარმატებით გამოვიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი თ. მლიქანი, რომელმაც დაძლია 209 სმ სიმაღლის თამაში. ეს შედეგი მეორეა სიმაღლეზე ხტომის ისტორიაში საქართველოში.

ს. სუთიანი, ა. კონსტანტინოვი.

მსოფლიო რეკორდსმენი ჩამორჩა ვილნიუსი, 24 ივლისი (ტელეფონით). სტუდენტ-მოცურავეთა საკავშირო თამაშებში კონკურსგარეშე ასპარეზობენ ჩვენი ქვეყნის ოლიმპიური ნაკრების კანდიდატებიც. 200 მ ბრასის სტილით ცურვაში თავი ისახელა თბილისელმა ა. ტუბაქაევმა. მან უკან ჩამოიტოვა ყველა მეტოქე. მათ შორის მსოფლიო რეკორდსმენი გ. პროკოპენკოც და საუკეთესო დრო — 2:38,8 აჩვენა. მსოფლიო რეკორდსმენის შედეგია 2:44,4. ფინალში მონაწილეობდნენ მხოლოდ სტუდენტები. აქ გამარჯვება წილად ხვდა ვოლოგრა-დელ ა. საფრონოვს — 2:39,7.

ლენინგრადში ჩატარდა საერთაშორისო მატჩი ფარეკობაში ნიდერლანდების, რუსისა და ლენინგრადის ნაკრებ გუნდებს შორის. სურათზე აღბეჭდილია ლენინგრადელი ო. კოროტკოვისა (მარცხნივ) და რ. ენგელბრატის (ნიდერლანდები) შეხვედრის მომენტი. გამარჯვება საბჭოთა სპორტსმენმა.

ფოტო პ. ფედოტოვისა (საკლესი).

სსრ კავშირის პირველობა ფეხბურთში

სოსში, 24 ივლისი (ტელეფონით ჩვენი კორ.). აქ შედგა მორიგი ტურის მატჩი სსრ კავშირის პირველობაზე „ბ“ კლასის რსფსრ-ს IV ზონის გუნდებს შორის. ადგილობრივმა „დინამომ“ მიიღო ნოვოროსისკის „ცემენტო“.

სოსუმელებმა კარგად ჩაატარეს შეხვედრა და დაამარცხეს მოწინააღმდეგე ანგარიშით 2:1.

ფოთი, 24 ივლისი (ტელეფონით ჩვენი კორ.). აქ ერთმანეთს შეხვედნენ ფოთის „კოლხიდისა“ და მაიკოპის „უროფას“ ფეხბურთელები.

ფოთელებმა აკლიათ რამდენიმე წამყვანი მოთამაშე, ამიტომ ისინი საკმაო სიძლიერით ვერ ატარებენ მატჩებს. ამჯერადაც მათ აიღეს მხოლოდ 1 ქულა — 0:0.

ბათუმი, 24 ივლისი (ტელეფონით ჩვენი კორ.). ბათუმის დინამოელებმა, რომლებიც დიდხანს ლიდერობდნენ გათამაშებას ზონაში, წარუმატებლად ჩაატარეს გასვლითი თამაშები ბოლო ტურებში.

„ბ“ კლასი

ბათუმელებმა ამჯერად საკუთარ მიწაზე მიიღეს ქ. კაშინიძის „სრომითი რეზერვები“. მატჩის ბედი გადაწყვიტა ერთადერთმა ბურ-

ვანახვთ ბარკან ფეხბურთელებს

ფეხბურთის საკავშირო ფედერაციის მოწვევით ჩვენს ქვეყანაში ჩამოღის საბურთალოს „პანიონოსის“ კლუბის გუნდი. თავისი ქვეყნის ამას წინათ დამთავრებულ ჩემპიონატში მან დაიკავა IV ადგილი.

სტუმრები ჩაატარებენ სამ შეხვედრას. 4 აგვისტოს ითამაშებენ მოსკოვის „ტორპედოსთან“, 7-ში — თბილისის „ლოკომოტივთან“, ხოლო 3 დღის შემდეგ — ერევნის „არარატთან“.

თმა, რომელიც მასპინძლებმა გაიტანეს მეტოქის კარში — 1:0.

ჩვენი რესპუბლიკის ორ გუნდს აღშინა მატჩები ჰეინოდა მოწინააღმდეგეთა მიწებზე. გურჯაანის „ალაზანი“ გროზნოში შეხვდა ადგილობრივ „თურგს“, რომელიც ამჟამად პირველ ადგილზე იმყოფება IV ზონაში.

„ალაზანმა“ საუკეთესო თამაში აჩვენა და დაამარცხა „თურგი“ ანგარიშით 1:0.

დიდ ინტერესს იწვევდა რუსთავის „მეტალურგის“ მატჩი შახჩაყალის „დინამოსთან“.

დაძაბული ბრძოლა დამთავრდა ფრედ — 1:1.

იაკონალთა მეორე მატჩი

სვარდლოვსკი, 24 ივლისი. აქ იაკონის ფეხბურთელები ოლიმპიური გუნდა მეორე ამხანაგურ საერთაშორისო მატჩში შეხვდა რსფსრ-ს ნაკრებს. შეხვედრა დამთავრდა ფრედ — 0:0.

სურსეთი თეიმურაზი

რეპორტაჟით... რიბა, 24 ივლისი (დებუთი). ჩვენი სპეც. კორ.). სტუდენტთა IV საკავშირო ასპარეზობაზე ძალისხმობაში მრავალმა ცნობილმა სპორტსმენმა მოიყარა თავი. უმჯატეს წონაში გამარჯვება მოსკოველმა ვ. ივინმა (277,5 კგ). II და III ადგილებზე გამოვიდნენ რ. ზაკიევი და გ. თავაძე (ორივენი — უკრაინიდან). მხატვრულ წონაში პირველი იყო ა. პრილეპინი (მოსკოვი) — 310 კგ. მეორე ადგილზე გამოსულმა ლ. მანუიანმა პირველად შეასრულა სპორტის ოსტატის ნორმა. გამარჯვებულთა შედეგები სტუდენტთა ახალი საკავშირო რეკორდებია.

ფინალში — უნივერსიტეტელები...

25 ივლისს კუანსში იწყება ხელბურთელთა ფინალური ასპარეზობა.

მას წინ უძლიერა შეხვედრები ქვეყნელებში. თბილისის უნივერსიტეტის ხელბურთელებმა, რომლებიც ლენინგრადის ქვეყნელებთან თამაშობდნენ კიშინიოვის უნივერსიტეტის, დუმანბეს პედაგოგიური ინსტიტუტის, ლენინგრადის სარკოვის და ტალინის პედაგოგიური ინსტიტუტების გუნდებთან ერთად, ყველა მეტოქე იოლად დაამარცხეს და დამასხურებულად გავიდნენ ფინალში. მეორე ადგილზე ლენინგრადის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის გუნდი. მათაც მიიღეს ფინალის საფურთები.

და ფიზკულტურის ინსტიტუტელები

აქვე დამთავრდა კალათბურთელთა შეხვედრები — ქვეყნელებში. საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის ქალთა გუნდმა მეორე ადგილის მოპოვებით შეძლო ფინალში გასვლა. აქ კონკურენციის გარეშე იყვნენ კაუნასის ფიზკულტურის ინსტიტუტის წარმომადგენლები. მათ დაიკავეს I ადგილი და ფინალში 2 ქულით შევიდნენ.

გ. ზაქილასი (ჩვენი სპეც. კორ.).

ლენინგრადი.

სმოლენსკი...

სმოლენსკის ქვეყნელები საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის ფრენბურთელ ვაჟთა გუნდმა (მწვრთნელი ი. ნიკოლაიშვილი) შედარებით სწრაფად გაიმარჯვების შემდეგ სტუდენტთა თამაშების ფინალში გასვლა გაინადრა. ჩვენმა ფრენბურთელებმა სმოლენსკელებთან გამარჯვების ანგარიშით 3:1, კიეველებთან — 3:2, ხოლო ომსკელებთან — 3:1.

და ლვოვში

დიდ წარმატებას მიაღწია საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის ფრენბურთელ ქალთა გუნდმა (მწვრთნელი ვ. ანტონოვი), რომელმაც თავისი ოთხივე მეტოქე (უკრაინის, ყაზახეთის, ბელარუსისა და სომხეთის სპორტსმენები) „მშრალი“ ანგარიშით (3:0) დაამარცხა და სტუდენტთა საკავშირო თამაშების ფინალში გავიდა.

აი, რა გვალელებს

3. კობახია

გულაუთის სასოფლო-სამეურნეო
სამართავლოს პარტიული
კომიტეტის მიერ

გულაუთის ფიზკულტურულ-სპორტულმა ორგანიზაციებმა პარტიული ორგანიზაციების მონაწილეობით გარკვეულ წარმატებებს მიაღწიეს ფიზკულტურისა და სპორტის განვითარებაში.

ჩვენი რაიონის სპორტულმა დელეგაციამ თავი ისახელა აფხაზეთის III სპორტკვიადაში, სადაც III ადგილი და აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს პრიზი დაიმახსოვრა. აფხაზეთის ნაკრებ გუნდებში 40

გულაუთელი სპორტსმენი მონაწილეობდა სპორტულ 111 სპორტკვიადაზე თბილისში.

ეს ყველაფერი კარგია. შეიძლება კიდევ გვეთქვას ჩემპიონებზე, უნარო აქტივისტებზე, შრომისა და სპორტში სასახელო აღიანიებზე, რომლებიც ბლომად არიან გულაუთში, მაგრამ დღეს ყველა გულაუთელს გვალელებს სპორტკვიადებში მონაწილეობის დროს შემჩნეული ხარვეზები როგორც მასობრივ-ფიზკულტურულ, ისე სასოფლო-სამეურნეო მუშაობაში. სწორედ ამ საკითხებზე იმსჯელო ახლანდელ სასოფლო-სამეურნეო სამმართველოს პარტიული კომიტეტის ბიურომ.

პირველი, რაც აღინიშნა ბიუროზე, იყო ის, რომ რაიონში ნაკლებად დასრულებული სპორტის ზოგიერთი წამყვანი სახეობა —

მძლეოსნობა, ძალოსნობა, თავისუფალი ჭიდაობა, ჭიდაობა, ველობობა და სასტენდო სროლა. როგორც ჩანს, ფიზკულტურული კოლექტივებში არასთანადო ყურადღება ექცევა სპორტის ამ სახეობებს, სუსტადაა დაყენებული სექციური მუშაობა.

ასევე შეიძლება ითქვას სწორედ მოტივაციის დანერგვაზე. მხოლოდ ოთხ ორგანიზაციაში (სურსის, ღვინის, საფრინველთა და ქარხნებისა და ჩაის ფაბრიკაში) ჩატარდა სემინარები, მომზადებულ ინსტრუქტორებს კი ჯერაც არ დაუწყიათ მუშაობა, რაც ყოველდღე მუშაობაში.

რაიონის კომპარტიული და პროფკავშირული ორგანიზაციები, სპორტსაზოგადოებები, წარმოებდა, საბჭოთა მუერნობების, კოლმუერნობების ხელმძღვანელები, სკოლების დირექტორები ჯერ კიდევ ნაკლებ ყურადღებას უთმობენ მასობრივ-ფიზკულტურულ მუშაობას, რის გამოც ხელი ტემპით იზრდება ფიზკულტურული რიგევი, ნაკლებად მოდის სპორ-

ტულ სექციებში ახალგაზრდობა, განსაკუთრებით კი ქალები, არადა მასობრივად დაყენებული მუშაობა უფროსი ასაკის ადამიანებთან.

სპორტული მუშაობის მძლავრი ბერკეტი კარგი სპორტული ბაზებია: თუ ავიღებთ კოლმუერნობებსა და საბჭოთა მუერნობებს, საქმე არ გვაქვს უნდად. ბევრგან არის მარტივი ტიპის მოედნები, რაც ფიზკულტურული კოლექტივების ინიციატივითაა გაკეთებული. რაიონში ცოტაა სპორტული დარბაზი. განსაკუთრებით ეს შეეხება სკოლებს. ხოლო იქ, სადაც გვაქვს, მათ შორის არაა დაინიშნული სპორტული იყენებენ. მაგალითად, გულაუთის სკოლა-ინტერნატის სპორტული დარბაზი დირექციამ მხატვრულ სახელოსნოდ (ისიც ზამთარში) გადააქცია. გულაუთის პირველი საშუალო სკოლის ხელმძღვანელობამ სპორტული დარბაზი საკონკრეტო დარბაზად გახადა. ზომები უკვე მიღებულია: მოსწავლეებს კვლავ ექნებათ საშუალება სპორტულ ბაზებზე

განაგრძონ სპორტული მუშაობა. გულაუთის სპორტული მუშაობის განვითარებაში უნდა იქონიოს როლი როგორც სპორტული სკოლა, ცხენოსნობის სპორტსკოლა, პიონერთა სახლში მოქმედებენ სპორტული სექციები. აქ მომზადებული ნორჩი სპორტსმენები აქტიურად მონაწილეობენ როგორც რაიონის, ისე აფხაზეთის სპორტულ ცხოვრებაში. მაგრამ ამ უბანზეც გვაქვს ნაკლოვანებანი: მაგალითად, სპორტული სკოლის შენობა უფარგისია, პატარაა დარბაზი, დაბალია მისი კერა. ამასთან, იგი ნესტიანი და ბნელია, ზამთარში არ თბება.

როგორც ხედავთ, გულაუთში სპორტის მისწავლა და გულაუთის სპორტულ მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებებიდან გამომდინარე, ბიურომ დასახა კონკრეტული ღონისძიებანი. ექვი არ არის, რომ მათ ხორცს შევასხამოთ, ამის საწინდარი მონდომება და სპორტსადმი დაუკავებელი სიყვარულია.

სპორტული მუშაობის განვითარება

● მოსკოვი, 23 ივლისი. „ნიჟნი“ წყალბაზაზე დაიწყო ჩვენი ქვეყნის I ჩემპიონატი წყლის თხილამურებში. შეჯიბრებაზე თავი მოიყარა 50-ზე მეტმა სპორტსმენმა. პირველი დღე დაეთმო სლalomს. მონაწილეებს გასავლელი

ქონდათ 280-მეტრიანი ტრასა. სპორტსმენთა შორის აქ შეხვედებით სამთო-სათხილამურო სპორტის ცნობილი ოსტატებს, რომლებიც ახლა წყლის თხილამურებზე ცდიან ძარბობას. ცალი და წყვილი თხილამურებით შეჯიბრებაში ქალთა შორის I ადგილი მოიპოვა სამხედრო-საზღვაო ფლოტის ჩემპიონმა ტ. როჟკოვამ. ამავე სახეობაში ვაჟთა ტურნირი დამთავრდა დონალდის გუნდის წევრის ნ. დიონის გამარჯვებით.

● ჰილნისი, 23 ივლისი. გრძელდება სტუდენტთა თამაშების მონაწილე მოცურავთა შეჯიბრება. მასობრივობითა და მაღალი შედეგებით იგი ყველა წინადასრულებულ შეჯიბრებას აღემატება. კარგი შედეგები აჩვენებს და გამარჯვებს: სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა ვ. კუტურნიკის დამთავრდა დონალდის გუნდის წევრის ნ. დიონის გამარჯვებით.

ტაბა ვ. მაზანოვა — 200 მ ზურგზე ცურვაში 2.21,7, ვოლგოგრადელმა ტ. კიკალოვმა — 400 მ თავისუფალი სტილით ცურვაში 4.38,0.

ქალთა შორის 100 მეტრზე ბრასილი ცურვაში პირველი იყო უკრაინელი ლ. ნიკიტინა 1.23,8, ლენინგრადელმა ლ. ვიქტორევა ჩემპიონობა დაიკავა 100 მ ზურგზე ცურვაში — 1.13,4.

● კიევი, 23 ივლისი. ახალგაზრდულ სასროლეთზე ჩატარდა ლოსაფის საკავშირეო პირველობა

ტყვიით სროლაში. გაუმჯობესდა საზოგადოების მრეკორდი, ერთი მათგანი ეკუთვნის ახალგაზრდა ლატვიელ ო. ხლაიშოვს, რომელმაც პისტოლეტიდან 5 სილუეტზე სწრაფსროლაში 584 ქულა მოაგროვა. მეორეს ავტორია ა. გრიშინი (ტაჯიკეთი) პისტოლეტიდან მრგვალ სამიწეზე სროლაში — 277 ქულა.

მესამე რეკორდი დამყარა მანვე, ამჯერად სამიწეზე სროლაში — 580 ქულა. ● ოდესა, 23 ივლისი. ბულგარეთის არმიის სპორტულ „ჩერნომორსკ“ 14-მა აღზრდილმა შავ ზღვაზე ვარსიანად ოდესამდე ცურვით განვილონ 50 კილომეტრი. სპორტსმენებს მიუყვებოდნენ სპეციალური თბომავალი და ბუქსირი. ყოველ ეტაპზე სპორტსმენები 30 წუთს ცურავდნენ, რის შემდეგ ესტაფეტა მიჰქონდა თანაგუნდელს. საბოლოოდ თვითუღმა მონაწილემ წყალში დამყო 13 საათი.

ა. ბოკუჩავას წარმატება

ლენინგრადში, 24 ივლისი. (ტელეფონით). აქ დამთავრდა საქვერთო საქადრაკო ტურნირი, რომელშიც ქაბუკი ოსტატობის კანდიდატად ოსტატობაზე „გამოდება“ ახარებდნენ დიდიხატ ა. ტოლუშინა და 4 ოსტატს. ქაბუკებს შორის იყო საქართველოს 1964 წლის პირველობის პრიზიორი — 17 წლის ა. ბოკუჩავა.

თბილისელმა მოქალაქემ წარმატებით დააგვირგვინა ძნელი ტურნირი. მან შეასრულა სპორტის ოსტატის ნორმა — მოაგროვა 8 ქულა 15 შესაძლებლიდან.

ა. ბოკუჩავა თბილისის I-ლი საშუალო სკოლის XI კლასის მოსწავლეა. იგი პიონერთა სახალისი საქადრაკო კაბინეტში ხსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელის ვ. ქარსელაძის ხელმძღვანელობით ეუფლება ქადრებს.

აიხვალთი სერია

რა უნდა იცოდეს ღამეუბნებმა

აფხაზეთის რეპა-დარმობანი

ღილია ცურვის, როგორც აღმართა ფიზკულტურის განვითარების ერთ-ერთი ძირითადი ფაქტორის, მნიშვნელობა. იგი ისეთი ვარჯიშია, რომელიც საშუალებას გვაძლევს სხვადასხვა წესით, რაიმე ხელსაწყოს დაუხმარებლად ვიმპრობოთ წყალზე და მის ქვეშ. ცურვა ავითარებს მრავალ სასარგებლო თვისებას — ამტანობას, მოქნილობას, რეაქციას და დიდი გამოყენება აქვს ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

ცურვის ცოდნა უბედური შემთხვევებისგან ადამიანთა დაცვის შესაძლებელი საშუალებაა და აუცილებელი არა მარტო სპორტსმენ-მოცურავებისთვის, არამედ ყველა მოქალაქისთვის. მას, ვინც იცის ცურვა, სწრაფი და ღრმა წყლის არ ეშინება, ადვილად შეუძლია მისი დაძლევა და საქარობის შემთხვევაში მზადაა დახმარების ხელი გაუწოდოს წყალწაღებულს.

პრაქტიკული გამოყენების გარდა ცურვას უდიდესი ჰიგიენური მნიშვნელობა აქვს. ცურვის დროს წყალი მექანიკურად ასუფთავებს, ათავისუფლებს ცხიმისა და სოფელე ჯირკვლებს, ხელს უწყობს კანისა და კანქვეშა ფენების კვებას, მოვარჯიშის კანს აძლევს ელასტიურობასა და სიგლუვებს.

სპორტის ამ სახეობაში ნაწროთბი ადამიანები ნაკლებად გრძობენ დაბალ ტემპერატურას, მათი ორგანიზმი უფრო მეტ ხანს ინარჩუნებს სითბოს.

ღილია წყლის გამაჯანსაღებელი

გავლენა ნერვულ სისტემაზეც. რეგულარული ვარჯიში ახელს ზედმეტ ღღზნებასა და გაღიზიანებას, ადამიანი ყოველდღიურ ცხოვრებაში ხდება მშვიდი. ცურვა კარგად მოქმედებს ადამიანთა სხვა მნიშვნელოვან ორგანოების განვითარებაზეც, ვინაიდან იგი მთელი რიგი რთული მოძრაობებისგან შედგება, რამაც სხეულის თითქმის ყველა კუნთი მონაწილეობს.

ცურვას, როგორც სამკურნალო ფაქტორს, აღიარებდნენ უძველეს დროშიც. მეცნიერები და სპეციალისტები ერთხმად აღნიშნავენ, რომ ადამიანის ორგანიზმისათვის ყველაზე მეტი სარგებლობა მოაქვს წყლის პროცედურებს — ცურვას, მზახს და ა. შ. ამასთან, თანდათან დადგინდა, თუ წყლის რა ტემპერატურაა უფრო მიზანშეწონილი ვარჯიშებისთვის. ნორმალურ ტემპერატურად ითვლება მინიმუმ 19 გრადუსი, ხოლო წვრთნისთვის უკეთესია 24-24,5 გრადუსამდე გამთბარი წყალი.

თავისებურიც ცურვის მეთოდებიც. დაუშვებელია დამწყობის ხანგრძლივად წყალში ყოფნა. პირველ ხანებში საქარო „გავეცინო“ წყალს. ამისთვის კარგია, თუ წყალში დაყვავთ 10-15 წუთს. შემდეგ დრო თანდათან იზრდება და 2 საათამდე აღწევს. ცივ წყალში ხანგრძლივად ყოფნისას ორგანიზმი კარგადეს სითბოს გამოყოფის უნარს, იწყება ეჩქოლა, სხეულზე ჩნდება ხორკლი, ლურჯდება ტუჩე-

ბი, რაც ცურვის შეწყვეტის და პაერზე სავალდებულო ამოსვლის ნიშანია.

ცურვის დაწყებისას წყალში ჩასვლა უნდა მოხდეს ერთხმად, ყოველგვარი თანდათანობითი შეჩვევის — მკერდის, თავის, კიდურების ცალ-ცალკე დასეულების გარეშე, რადგან ეს არასწორი „მეთოდი“ უფრო ხშირად იწვევს გატეხებას, ვიდრე წყალში ჩახტობა ცემონაკლის შეადგენენ მხოლოდ გულთა დაავადებულნი. დაუშვებელია წყალში უმოძრაობა. ვარჯიშის დაშორების შემდეგ აუცილებელია სხეულის შემშრალება და ხელის ნების დაცურებით კანის გაწმენდა, ცივ ამინდში კი რამდენიმე ტანგაბრწყინი ილითის შესრულება, ან ხანმოკლე რბენა გასურებისთვის.

კიდევ ერთი რჩევა: მიზანშეუწონელია ცურვა სლოტობისთანავე. წყალში ჩასვლა შეიძლება სალოტიდან 1,5-2 საათის შემდეგ. მაგნი უზომოზე ცურვა.

სავალდებულოა ყველა დამწყობა გაიაროს სამედიცინო შემოწმება, რჩევა-დარჩევებისთვის მიზნობის ექიმს და მხოლოდ ამის შემდეგ შეუძლება წვრთნის. ხშირია შემთხვევა, რომ ადამიანი დაავადებულია, ამის შესახებ არაფერი იცის და თვითნებურად ცურვამ შეიძლება მას ვნება მოუტანოს.

ლ. იოსაიმიძე, სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი.

ვაი, ამ ყოფას!

„კომკავშირი“ — ფიზკულტურული მუშაობის ავანგარდნი! იმედინად უძღვრეს ეს სიტყვები და დამსახურებულად.

ამბობენ: აქტიური ქუთაისის კომკავშირული ორგანიზაცია და მისი ხელმძღვანელი ძირითადი — საქალაქო კომიტეტო. მართლაც, თუ გადავხედავთ კომკავშირულ — ფიზკულტურული აქტივების კრებათა ოქმებს, საკმაოდ მნიშვნელოვანი სიტყვებით წარმოგვიდგებიან კომკავშირული მუშაობები. კარგია, რომ ისინი სხვათა მუშაობაში ამჩნევენ ნაკლს, მაგრამ სამწუხაროა, როცა „სხვებს იქით ტყეს ვერ ხედავენ“.

კომკავშირის ქუთაისის საქალაქო კომიტეტისა და საქალაქო აღმასრულებელი კომიტეტის ცხვირწინ, მათი შენობების ტერიტორიაზე იყო კალათურის ერთ დროს კეთილმოწყობილი მოედანი. უკეთესს კაცი ვერ იხატებდა. ვარჯიშებიც ტარდებოდა, ისმობდა მსაჯის სასტენის ხმაც, სპორტსმენთა შეტახილები და გულმეზობე-კივართა ყვირისა. მართალია, იგი მცირე მასშტაბის იყო, მაგრამ მოედანი მოედნობდა და ახლა აღარ მოედნობს.

ბაზა ერთბაშად მიიჭიწყეს. დგარებიდან ფარებიც კი დაიტაცეს. დარჩა მხოლოდ რკინის ძელები და მოედნის ხაზების მკრთალი გამოსახულებანი.

კიდევ კარგი, რომ მოედანი „შენიღებულ“ ტერი-

ასე უნდა იქცეოდეს სპორტსმენი?!

ახლანდელ ბათუმში ზღვისპირა პარკის საზაფხულო სპორტებზე დამთავრდა საქართველოს 1964 წლის პირადი პირველობა ჩოგბურთში. მისი შედეგების შესახებ „ლელო“ უკვე იუწყებოდა. ჩვენ გვინდა შევეხეთ სხვა საკითხს.

სამწუხაროდ, შეჯიბრების დროს ადგილი ჰქონდა

არასასიამოვნო ინციდენტს. იმ დროს, როცა კერესელიძე — გ. ღარიბაშვილის ორთაბრძოლა მიმდინარეობდა, პირველობის მონაწილე უ. ლოდბერიძე (ამ დროს იგი მაყურებლის როლში იყო) სტენითა და უადგილო შესახლებით ხელს უშლიდა ღარიბაშვილის ნორმალურად წარმართა მატჩი.

შეხვედრის დამთავრების შემდეგ გ. ღარიბაშვილმა ლოდბერიძის საქციელზე საჩივრი მიმართა მსაჯეთა კოლეგიას. როდესაც მსაჯეთა კოლეგია არჩევდა ამ უკანასკნელის სამარცხვინო საქციელს, ლოდბერიძე და ღარიბაშვილი ერთმანეთს ფიზიკური შეურაცხყოფა მიიყენეს. თრევე სპორტსმენი მსაჯეთა კოლეგიამ სამე-

რთიანად მოხსნა შეჯიბრებიდან, მაგრამ ფაქტიურად რჩება. ეს ჩოგბურთელები საქართველოს ნაკრები გუნდის წევრები და გამოცდილი სპორტსმენები არიან. უფრო მეტიც, მათ დამთავრებს საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტი და მწვრთნელებად მუშაობენ. ასეთი უღირსი საქციელი განა მათ ვკადრებთ?!

ლ. მურვანიძე (ჩვენი საკ. კორ.) ბათუმი.

იარაღები მთავრდება ზუსტად...

თბილისი, „ბურვესტნიკის“ სტადიონი. 23 ივლისი.

„ლოკომოტივი“ (თბილისი) — „ტრუდი“ (ვორონეჟი) 4:0 (2:0).

„ლოკომოტივი“: რუხაძე, ჩხაიძე, ჩუბინიძე, წოწელია, კიხიარია, იაშვილი, შაფათაძე, აბრესიანი (დავითულიანი), ონიანი, ახალკაცი, კოშკელია.

„ტრუდი“: ლიტვინოვი, ლუკინი, მელნიკოვი, ბერეგოვსკი, ტრეტიაკოვი, ზოტოვი, ჩერნიშოვი, ლიბერი, იანიშვილი, მანუილოვი, შაროვი (ბონდარენკო).

მსაჯი მ. შლიაბინი (ოდეხა).

ვორონეჟის „ტრუდი“-ს, რომელიც ოდესღაც „ა“ კლასის I ჯგუფში გამოდიოდა, ძალზე ცუდად დაიწყო წლები სეზონი. იგი მატჩს მატჩზე აკვებდა და კარგად განმავლობაში ბოლო ადგილებზე იმყოფებოდა. მაგრამ შემდგომში გუნდმა გამოსწორება მოახდინა და აღნიშნული მატჩისთვის უკვე ლიდერთა შორის დაიმკვიდრა ადგილი (IV).

თბილისის „ლოკომოტივი“-ს რთული ამოცანის წინაშე იდგნენ, ვინაიდან ასეთი აღმავლობის პროცესში მყოფ გუნდთან ბრძოლა მოთხოვნიდა ძალის განსაკუთრებულ მობილურობას.

ღარი ანგარიშით მოგებულმა მატჩმა შეიძლება შექმნას შთაბეჭდილება, რომ თბილისელებმა მთლიანად დაიპყრეს მეტოქე.

ანად დაიპყრეს მეტოქე, მაგრამ ეს ასე არ იყო. „ტრუდი“ თამაშობდა მთელი მონდობით და დროდადრო საკმაოდ ტერიტორიულ უპირატესობასაც აღწევდა. საქმე იმაშია, რომ „ლოკომოტივის“ თავდასხმეულები კარგად იყენებდნენ სტუმრების კართან შექმნილ სახიფათო მომენტებს მაშინ, როცა „ტრუდის“ ფორვარდებმა ვერ შეძლეს საპასუხო იერიშების სათანადო ეფექტით დამთავრება.

ანგარიში ჯერ კიდევ მე-2 წუთზე გახსნა ახალკაცი, ხოლო ტაიშის დასასრულს შაფათაძემ ძლიერი, ზუსტი დარტყმით დაამთავრა თავისი გარღვევა—2:0. შესვენების შემდეგ კოშკელია და ახალკაცი კიდევ თითო ბურთი გაიტანეს და „ლოკომოტივი“-ს ეს საპასუხისმგებლო მატჩი თავის სასარგებლოდ დაამთავრა.

საჭიროება მოითხოვს აღნიშნონო, რომ თბილისელთა რიგებში მეორე ტაიშიში მონადა ცვლილება: აბრესიანი შეცვალა დავითულიანი, მაგრამ ამ უცნაურულმა არ გამოიჩინა საჭირო ინიციატივა და ძალზე პასიურად ჩაატარა თამაში.

რ. შორიძე

სურათზე: თბილისელთა მარცხენა გარემარბი ა. კოშკელია მოწინააღმდეგე მცველთან ბრძოლის დროს.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

კლასი

გოსკომი, 24 ივლისი. მორიგ მატჩში საკავშირო პირველობაზე ფეხბურთში აქ ერთმანეთს შეხვდნენ ცსკა და კიშინიოვის „მოლოდინი“. შეხვედრის ანგარიშია 1:0 არაფეხბურთის სასარგებლოდ. აღსანიშნავია, რომ ამ მატჩში დანიშნული იყო ორი პენალტი. როგორც მოსთევა, მეკარემ ბაუჟამ, ისევე, როგორც „მოლოდინი“ შეძლეს ბურთების აღება.

ლიდი ანგარიში

სალაგატის, 24 ივლისი. (დეპუტატი, ჩვენი სპეც. კორ.). აქ გრემ-ლენინი „ა“ და „ბ“ კლასების ოსტატ ფეხბურთელთა კოლექტივებთან არსებული მოზარდთა გუნდების საკავშირო ნახევარფინალური ტურნირი.

ღიდ წარმატებას მიაღწიეს თბილისის დინამოელებმა. ჩვენი გუნდის მეტოქე მეორე ტურში იყო ბაქოს „სპარტაკი“. თბილისელებმა აბსოლუტური უპირატესობით ჩაატარეს შეხვედრა და დაამარცხეს ბაქოელები ღიდი ანგარიშით — 9:0.

ორჯონიძის „სპარტაკისა“ და ყაზანის „ისკრის“ შეხვედრაში გამარჯვება მოიპოვეს სპარტაკელებმა — 1:0.

გამოუყენებელი შესაძლებლობანი

შოსტკის, 24 ივლისი. (დეპუტატი, ჩვენი სპეც. კორ.). ნახევარფინალური ტურნირი მიმდინარეობს ქალაქ შოსტკშიც, სადაც მორიგ ტურში თბილისის ახალგაზრდათა საფეხბურთო სკოლას შეხვედრა ჰქონდა დონეცკის „შახტიორთან“. თბილისელებმა წარმატებას მიაღწიეს დასაწყისშივე. ანგარიში გახსნა ჩიხრაძემ, მაგრამ 35-ე წუთზე შეკარე გორიტიანიშვილის შეცდომის შედეგად „შახტიორმა“ გაათანაბრა ანგარიში — 1:1.

მეორე ტაიშიში ჩვენი გუნდის მცველმა შვაგაბაიამ არასწორად ითამაშა და საკუთარ კარში ჩაჭრა ბურთი — 1:2. ამ გოლის გათანაბრებას თბილისელები საკმაოდ ხანს მოუხდნენ და ბოლოს, მე-80 წუთზე მესხიამ ბოჭორიძის გადაცემიდან აღადგინა წინასწორება — 2:2.

დარჩენილ დროში „შახტიორის“ კარი ძველმა ორჯერ იხსნა ამკარა გოლისგან. საბოლოოდ ფიქსირებულ იქნა ფრე — 2:2.

ერევნის „არარატმა“ დაამარცხა არმავირის „ტორპედო“ — 5:1, ხოლო როსტოვის არმიელებმა — „დნეპრომ“ (დნეპროპეტროვსკი) — 1:0.

დასასრულს უახლოვდება სსრ კავშირის საფეხბურთო ჩემპიონატის პირველი წრე. ორმა გუნდმა („კოლოგა“, „კრილია სოვეტოვი“) უკვე განვლილ დისტანციის ზუსტად ნახევარი, უზრავლესობა პირველ წრეს დაამთავრეს დღეს, ხოლო ზოგიერთებს მორჩილი თამაშების „დამრგვალებმა“ მოუწვევთ მოგვიანებით, მეორე წრეში. ასე რომ, კალენდარის ჯერ კიდევ ვერ შეიცა ტურებად დანაწევრებული, გარკვეული სახე.

გათამაშების ამ უაღრესად საპასუხისმგებლო ეტაპზე ლიდერთა ჯგუფში არანაყოფიერი სიფიქროვია. პირველ ადგილებზე მყოფ სამ გუნდს (მოსკოვის „ტორპედო“ და „სპარტაკი“, თბილისის „დინამო“) აქვს 20 ქულა თვითონვე, ხოლო მომდევნო ორი გუნდი (როსტოვის სკა, „შახტიორი“) მათ ჩამორჩება სულ 1 ქულით. გარდა ამისა, მოსკოვის არმიელთა პოტენციური შესაძლებლობანი უტოლდება ლიდერებისა და ჩემპიონატის მთელი ეს მოწინავე რაზმი ახლა იბრძვის ძალეების მაქსიმალური დამაბეჭით. სულ მცირეოდენი წაფორხილებაც კი საკმარისია, და დაპყრობა სერიოზულ გამოსასტუმრებას მათთვის სატურნირის განლაგებაში. მაგალითად, „შახტიორისთვის“, რომელიც ღიდ ხანს სათანადო ვეღა გათამაშებას, საკმარისი განადა ერთი დამარცხება როსტოველებთან და იგი აღმოჩნდა... V ადგილზე. ახლა ყოფილ ლიდერს სათანადო პატივს ბაქოში, სადაც იგი მდგომარეობს წინააღმდეგობას წააწყდება აღმავლობითი „ნეფტჩიანიკისა“ და თუ დონეცკის ფეხბურთელებმა ვერ

გათამაშების ცხრილი (II ჯგუფი, II მხარე)

მდგომარეობა 25 ივლისისათვის

საბ (ოდეხა)	თ	მ	ფ	ბ	ქ	
„შახტიორი“ (ყარაგანდა)	19	9	6	4	23-7 = +16	28
„ლოკომოტივი“ (მოსკოვი)	19	7	7	5	16-16 = 0	21
„ლოკომოტივი“ (თბილისი)	19	7	6	6	24-18 = +6	20
„არარატი“ (ერევანი)	19	6	8	5	18-12 = +6	20
„პარატი“ (დვოვი)	18	8	3	7	24-22 = +2	19
„ურალმაში“ (ხვერდლოვსკი)	19	8	3	8	17-17 = 0	19
„ტრუდი“ (ვორონეჟი)	19	7	5	7	17-20 = -3	19
„ტრატორი“ (ვოლგოგრადი)	19	6	7	6	16-22 = -6	19
„მეტალურგი“ (ზაპოროჟიე)	18	4	10	4	11-9 = +2	18
„დინამო“ (ტალინი)	18	4	7	7	15-18 = -3	15
„დნეპრი“ (დნეპროპეტროვსკი)	19	5	5	9	14-20 = -6	15
„ალმა“ (ფრუნზე)	20	5	5	10	20-34 = -14	15
„სპარტაკი“ (გომელი)	19	2	8	9	7-19 = -12	12

ლიდერთა შეხვედრა

„ენგურესი“ (ზუგდიდი) — „ციხკარი“ (ცხაქაია) 2:2. მსაჯი ლ. ჯოხაძე (საშური). ორი გუნდის შეხვედრა, რომელიც სათანადო უღვაწიან რესპუბლიკურ ჩემპიონატს, ღიდ ინტერესს იწვევდა. მატჩის შედეგს საგრძობი მნიშვნელობა ჰქონდა მეტოქეთათვის.

მოწინააღმდეგეებმა ძალიან მაღალ ტემპში დაიწყეს თამაში და უკვე მე-13 წუთზე სტუმრებმა გაითამაშეს მწვევე კომბინაცია, რომლის შედეგადაც „ენგურესის“ მეკარე კიტისი პოუხდა მეტად ძნელი ბურთის აღება. ცხაქაიელებს შემდგომშიც არ შეუწყველბათ იერიშები და მალე მასპინძელთა კარი აღებულ იქნა — 1:0.

გამწვევულ გოლს ზუგდიდელებმა კონტრშეტევათ უბასხეს. განსაკუთრებით აქტიური იყო მარცხენა გარემარბი ბულია. სწორედ მისი გარღვევის შედეგად იქნა დანიშნული „ციხკარის“ კარში საჭარბო,

საქართველოს პირველობა

რომელიც ზუსტად გამოიყენა თვით „დაზარალებულმა“ — 1:1.

შესვენების შემდეგ ინიციატივამ ზუგდიდელთა მხარეს გადაინაცვლა და ახლა ღიდი დატვირთვადაც დასწავა სტუმრების მეკარე ნიშნინიძეს. და მაინც, მეორე გოლი გატანილი იქნა „ენგურესის“ კარში. მისი ავტორი იყო მცველი მანგალოძე — 2:1. მხოლოდ მატჩის მიწურულში შეძლეს მასპინძლებმა ანგარიშის გათანაბრება (თირქია) და მატჩი ფრედ დამთავრდა.

ტარიტორიული უპირატესობის მიუხედავად...

„მეზახტე“ (ტყეპული) — „გურია“ (ლანჩხუთი) 1:0. მსაჯი ნ. ნადირაძე (რუსთავი). არანაკლებ საინტერესო იყო ამ ორი გუნდის შეხვედრაც. ბრძოლამ თავიდანვე

უაღრესად დაძაბული ხასიათი მიიღო. ორმხრივი იერიშებისას სახიფათო მომენტები ხშირად იქმნებოდა როგორც ერთი, ისე მეორე გუნდის კართან, მაგრამ თავდასხმელთა არაზუსტი დარტყმების გამო ანგარიში პირველ ტაიშიში არ გახსნილა.

შესვენების შემდეგ მასპინძლებმა საგრძობად გააძლიერეს მეტევა და 69-ე წუთზე მათ მიერ გატანილი იქნა კიდევ გოლი, რომელმაც მეტად საკირო გამარჯვება მოუტანა „მეზახტეს“. აღსანიშნავია, რომ ლანჩხუთელებს დარჩენილ დროში მნიშვნელოვანი ტერიტორიული უპირატესობა ჰქონდათ, მაგრამ ფორვარდები მოქმედებდნენ შეჯგუფულად, ჩქარობდნენ და ამიტომ მთელი რიგი ხელსაყრელი მომენტები არ იქნა გამოყენებული.

„მეტალურგი“ (ზუგდიდი) — „მეზახტე“ (ტყეპული) 2:0. მსა-

ჯი ვ. შახნაზაროვი (თბილისი). მეტალოურგები დაწინაურდნენ ჯერ კიდევ პირველ ტაიშიში. მათ ორი გოლი გაიტანეს. „მეზახტემ“ გარდატეხს შეტანა თამაშში შეძლო მხოლოდ შესვენების შემდეგ, მაგრამ მასპინძლებმა შეინარჩუნეს ანგარიში თავიანთ სასარგებლოდ. აღსანიშნავია, რომ სტუმრებმა ვერ შეძლეს 11-მეტრიანი საკარიბო დარტყმის გამოყენებაც კი.

„მეზახტე“ (მხარაძე) — „მეტალურგი“ (კიათურა) 0:1. მსაჯი კ. ლოგინოვი (თბილისი). პენალტი არ იქნა რეალიზებული ამ თამაშშიც. მას შემდეგ, რაც მასპინძლებმა საკუთარ კარში მიიღეს ბურთი, მათ მიეცათ 11-მეტრიანი დარტყმის უფლება, მაგრამ გუნდმა ეს შესაძლებლობა ვერ გამოიყენა.

„მასპინძელი“ (მეზახტე) — „მეტალურგი“ (კიათურა) 0:1. მსაჯი კ. ლოგინოვი (თბილისი). პენალტი არ იქნა რეალიზებული ამ თამაშშიც. მას შემდეგ, რაც მასპინძლებმა საკუთარ კარში მიიღეს ბურთი, მათ მიეცათ 11-მეტრიანი დარტყმის უფლება, მაგრამ გუნდმა ეს შესაძლებლობა ვერ გამოიყენა.

მტკიცე ტურის ფინ

შეძლეს გამარჯვების მოპოვება, ისინი ცხრილის შუაგულამდე ჩამოქვეითდებიან. მატჩის მოგება ბაქოში კი ძალზე ძნელი საქმეა, ვინაიდან „ნეფტჩიანიკს“ უკან დასახვევი გზა აღარა აქვს. იგი 11 ქულით ბოლო ოთხეულში იმყოფება.

ძალიან საყვარლო მდგომარეობაში იმყოფებიან „ზენიტის“ და „მინიკის“. ჩვენი ქვეყნის ოდესღაც ერთ-ერთი უძლიერესი გუნდი „ზენიტის“, რომელსაც შარშანდელი ჩემპიონატი VI ადგილით დაამთავრა, ახლა „სულს დღავს“ ბოლოსწინა ადგილზე. რამ

თითქმის უიმედო მდგომარეობაშია „მინიკის“. ეს კიდევ ერთხელ ნათლად გამოიხატა წინა ტურის მატჩში ცსკა-სთან, რომელიც იაროსლაველმა მიერ წაგებულ იქნა გამანადგურებელი ანგარიშით 2:10. „მინიკის“ საკუთარ მინდორზე დღეს ასე თუ ისე შეუძლია წარმატების იმედი იქონიოს „კაირატთან“ შეხვედრაში, ხოლო „ზენიტის“ მეტისმეტად გაუკვირდება მინიკის „დინამოსთან“ გამკლავება, თუმცა ეს მატჩი ლენინგრადში უნდა ჩატარდეს.

25 ივლისის ტურში საყოველთაო ყურადღებას იპყრობს მატჩი მოსკოვში ადგილობრივი „ტორპედოსა“ და „დინამოს“ შორის. ავტოპარსნელებმა ბოლო 6 თამაშში დააგროვეს 10 ქულა, ამასთან მათი თავდასხმის აგრესიულობა გაიზარდა ისე, რომ იგი საკმაოდ დავილდა კონკრეტულ ტესტ-გატანლი გოლების მიხედვით. „ტორ-

აქტ, ამ საპასუხისმგებლო მატჩში. გუნდი ამჟამად საუკეთესო ფორმაშია, თამაშობს საკუთარ მიმდინარე, გარდა ამისა, კივებულა შემადგენლობაში არ იქნება მათი ერთ-ერთი წამყვანი ფორვარდი ვ. სერბინიანიკოვი, რომელიც მინდორიდან იქნა გაძევებული თბილისის სტადიონზე. მაგრამ მხოლოდ ეს არ განსაზღვრავს მომავალი შეხვედრის საგარეუდო შედეგს. დინამოელები ყველაფერს გააკეთებენ პოზიციების შესანარჩუნებლად.

დაბოლოს, მატჩი „დინამო“ (თბილისი) — „ტორპედო“ (ქუთაისი). თბილისელ მაყურებლებს შესაძლებლობა მიეცათ ნახონ რესპუბლიკის მეორე გუნდი, მხოლოდ, ახლა, პირველი წრის დასასრულს, მაგრამ მით უკეთესი: სწორედ ახლა თამაშობენ ქუთაისელები სრული სიძლიერით და მათი რეზენსანსი, რომელიც უფროსი მწვრთნელის ა. ჟორდანიას მოსვლიდან დაიწყო, დაემთხვა მატჩს თბილისელებთან.

დღეს ჩვენ იმდენი თვალით ვხეურობთ ორივე გუნდს — ერთს სატურნირო ცხრილის თავში, ხოლო მეორეს იქ, სადაც პრესპექტივები სასიხარულოა — შუაგულში. მათი მატჩი უაღრესად საინტერესოა.

ჩუხუჩური ხსენებები

6. ნონამ რუბიკონს გადააბიჯა

ნინო გრუშკოვა-ბელსკას საქართველოში ბევრი იცნობს. ამ ნაცნობობას დიდად შეუწყო ხელი ნ. გავრდიანიშვილის ბროლიმ ვ. ბიკოვასთან მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულის მოპოვებისთვის. სწორედ ნინო იყო ამ ისტორიული მატჩის მთავარი „მედიატორი“ და სწორედ მან, ამ ორთაბრძოლის უახვარო არბიტრმა, პირველმა მიულოცა ნონას საქართველო ტახტზე ასვლა.

„საქართველო მერიდიანები“ გეოგრაფიული მერიდიანებივით ჰქვეითენ ჩვენს პლანეტას. ისინი გადაიან მოსკოვში. შორეულ არგენტინაში, ბუდაპეშტში, თბილისში. ასეა ყველაფერი. ვინაიდან ჰაერაქი მასებს უყვართ. ამ მხრივ პრალის ბოლო აღვივო როდი უჭირავს აქ ცხოვრობენ მ. ფილიპი, ლ. პანამანი... და, ბოლოს, ქართველი მსოფლიო ჩემპიონის პირველი მეგობარი — ნ. გრუშკოვა-ბელსკა.

თავი დავანებოთ საქართველო ლირას და ნინო გრუშკოვა-ბელსკას ექსტრემობით. შინ მთელი ოჯახი დაგვხვდა — ნინო, მისი ქმარი ალოიზი და მათი ერთადერთი ქალიშვილი — იანა-მარია.

— ორი კორესპონდენტის სტუმარი

რობა სახუმრო საქმე არაა, — ღიმილით გვიხარა ნინომ „ზარია ვოსტოკას“ „ქეშეკას“ ი. ბერიძეს და ამ სტრუქტურის ავტორს და ოთახში შევიკიდეთ. საუბარი, თავიდანვე ძალდატანებლად წარმართა. გულში მასპინძლები უფრო ჰგავდნენ რეპორტიორებს, ვიდრე ჩვენ. მათ სეტყვასავით დაგვაცარეს კითხვები: „რომელ ტურნირებში აპირებთ ნონა მონაწილეობას?“, „როგორ არიან თქვენი მოქალაქეების მთავარი მწერტინელი გ. გავრდიანი და „ქართველი ფორი“ — თ. გიორგაძე?“, „ჩვენში ჩამოსვლას ხომ არ აპირებთ გ. სიხარულიძე?“...

ამომწერავი პასუხების შემდეგ ჩვენც გაგვეხსნა „ხელფენი“ და ნინოს ავტორისა და გამომცემელთა სამახსოვრო წარწერებით დამშვენებული თ. გიორგაძის „გზა მწვერვალისაკენ“ და გავრდიანიშვილი ბიკოვას მატჩისადმი მიძღვნილი წიგნი გადავიცით. საჩუქრებმა ოჯახი ძალიან გაახარა... გატაცებით ათვალისწინებდნენ წიგნებს და ნინო გზადაგზა იგონებდა ამ ისტორიული მატჩის პერიპეტეებს, მსჯელობდა ქალთა ჰაერბურთეობის მომავალზე... — მაგონებდა 1945 წელი, — ამბობს ნინო. — მაშინ ქალთა ჰაერბურთეობა იდგა და დგას. და აი,

მას შემდეგ იგი გვიანტური ნაბიჯებით წავიდა წინ. მსოფლიოს ახლანდელი საუკეთესო ათეული გაცილებით ძლიერია 20 წლის წინანდელზე. საერთოდ, ჰაერბურთეობაში იტალია მიაღწია ისტორიის გარკვეულ სიმაღლეს, მაგრამ ამ რუბიკონის იქით გადასვლა ყველას არ შეუძლია. ეს ბრწყინვალე გააქეთა თქვენმა ნონამ.

საუბარში ერევა ალოიზი: — მე ვინაზე ნონა ციტირებ, მაგრამ გამოცა მისმა შეუდრეკლობამ, გამძლეობამ და სიმშვიდემ. სწორედ ამ თვისებების წყალობით დააღწია თავი ნონამ ციტირებს და გააძრავებდა მოიბოჯა...

ნინომ ერთ ხანს აცალა მეუღლეს, მერე კი ხუმრობით სიტყვა შეაწყვიტინა: — ქალთა ჰაერბურთეობაში არაა გირჩენია თავს მოუარო, თორემ ოსტატობის კანდიდატის წოდებასაც დაკარგავ... ალოიზი ცუდი მოქალაქე როდია, მაგრამ ახლა ნაკლებად მეცადინეობს. იგი „დინამოს“ ჰაერბურთეობის სექციის თავმჯდომარის პოსტზე საორგანიზაციო საქმეებს უფრო მეტ დროს ანდობენ, ვიდრე ჰაერბურთეობის მწვერვალზე.

ალოიზი და ნინო ფაშისტური გერმანიის ერთ-ერთ საკონცენტრაციო

ციო ბანაკში ერთად იყვნენ და სწორედ იქიდან დაუკავშირეს ერთმანეთს ბედი სამუდამოდ. ალოიზი თავის დროზე ხელბურთისა და ფეხბურთის დიდი ტრფალი ყოფილა. იგი დასწრებია მატჩს, რომელშიც მონაწილეობდა ორი ლეგენდარული მექარე — ესპანელი რიკარდო ზამორა და ჩენი ფრანტიშეკ პლანიჩიკ. მატჩი, რომელიც ფრედ დათავრებულა (1:1), ალოიზს დღესაც კარგად ახსოვს.

— მე წამს, რომ ნონა უძლიერესა აქამდე არსებულ ჩემპიონებზე. — ისევე ჰაერბურთეობაში სიტყვა ნინომ. — ჩემი აზრით, მან მხოლოდ ვაჭებთან უნდა ითამაშოს და ქალთა ტურნირებში დრო არ უნდა დაკარგოს.

ჩვენს კითხვაზე, თუ ვინ იქნება ნონას მეტოქე მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულისთვის ბრძოლაში, ნინომ კონკრეტული პასუხი ვერ გავცვა. მაგრამ თქვა, რომ პრეტენდენტი უთუოდ საბჭოთა მოქალაქე იქნება.

— თუ ასე არ მოხდა, ამას სენსაციად მივიჩნევ. საერთოდ, მოქალაქე ქალთა შორისაც საბჭოთა კავშირია ყველაზე წინ, მის ფარგლებში კი საქართველოს წარმომადგენლები არიან მოწინავენი. საერთოდ, თქვენს ქალთა გუნდს შეუძლია წარმატებით ეთამაშოს რომელიც გუნდით ქვეყნის ნაკრებში. ამ მოსაზრებას გახვიადებულად ნუ მიიჩნევთ, — თქვა ნინომ და განაგრძო. — პირადად მე მივესალმებო-

დი ჩენოსლოვაკია-საქართველოს მოქალაქეთა ცენტრის მოწვევას ათ დაფიქრე (7 ჟურ და 3 ქალი). ნინოს აქტიურობა და მოქალაქეობა ეკონომიკის ინსტიტუტი და სავაზრეთო ექსპერტის დარგში მუშაობს, თავისუფალ დროს კი ჰაერბურთეობის, ამას წინათ ვაქთა მეოთხელდინალში უთამაშია... სამუშაო ბევრი აქვს, მისი ხელი ყველაფერს წვდობს და, ასე განსაჯეთ, მოქალაქე-არბიტრი სახალხო მსაჯულის პოსტზეც პირნათელ „მედიატორად“ გვევლინება ხოლმე...

ჩენი საუბარი მიიწერა. მთელი ოჯახი გულბილიად გვიცხვებს და მწურვალე მოკითხვას გვაბარებს თბილისელ ნაცნობებთან.

ჯ. ანაშიძე

სურათზე: ეს-ეს არის ნინო გრუშკოვა-ბელსკა ნონა გაფრინდაშვილს მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული მიულოცა.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

„ტუ-104“ ზღვაზე მიფრინავდა. ჩვენი დიდოსტატები — სასონათმორისო ტურნირის მონაწილეები — სმისლოვი, ტალი, სპასკი, შტიგინი და ბრონშტეინი შინ ბრუნდებოდნენ. ყველა თავისი საქმით იყო გართული: ზოგი — კითხულობდა, ზოგი — ოცნებობდა, ზოგიც — მეზობლებთან საუბრობდა...

გაცნობა

„სულ ცოტა ერთ თვეს ჰადრას ხელს არ მოვიკიდებ“, — ფიქრობდა თვითული და უცებ... — თქვენ თამაშობთ ჰადრას? — მიხეილ ტალის წინ იდგა ძალიან სიმბათური, ოდნავ შეცხვებული 15 წლის ჰაბუკი. ჩანდა, მას გადაეწყვიტა, რომ ეს პარტნიორი უფრო შეეფერებოდა ასაკით. — ცოტას, — გაიღიმა დიდოსტატმა. — ხომ არ ვითამაშობთ? — მორიდებით თქვა აწითლებულმა ჰაბუკმა.

უარის თქმა სისასტიკე იქნებოდა. დაფაზე ფიგურები დაწვეს და ბრძოლა დაიწყო. პირველი პარტია მსოფლიოს ექს-ჩემპიონმა „ძლივს“ მიიგო. დაიწყო მეორე პარტია. — თქვენ კარგად თამაშობთ, — თქვა ჰაბუკმა და ტალს შეხედა, — საიდან მოფრინავთ? — ამსტერდამიდან. — სპეციალობით ვინ ბრძანდებით? — ჟურნალისტი და...

სხვათა შორის, დიდოსტატიც, — უპასუხა ტალმა და მორიგი სვლა გააკეთა. ჰაბუკი ძალიან შეწუხდა. მან გაიხსენა, რომ ეს ნაცნობი სახე ბელგის გაზეთებში უნახავს. ტალის „მეტოქე“ იყო შესანიშნავი საბჭოთა პიანისტი, ბელგის საერთაშორისო კონკურსში გამარჯვებული ევგენი მოგილესკი.

VI სასონათმორისო ტურნირის ბიულეტენი № 10.

„სანტოსი“ ეთნოვება თანს

საკონტინენტთაშორისო თანის 1963 წლის მფლობელი — ბრაზილიის ფეხბურთელთა კლუბი „სანტოსა“ უკვე ველარ შეძლებს ამ საპატიო სპორტული ნადავლის შენარჩუნებას. საქმე ის არის, რომ სამხრეთ ამერიკის ქვეყნების ჩემპიონთა თანის ნახევარფინალურ მატჩებში „სანტოსმა“ ორივე თამაში წააგო არგენტინის „ინდეპენდიენტსთან“ — 2:3 და 3:2 და გამოეთიშა ბრძოლას.

ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თანის მფლობელ „ინტერნაციონალს“ (მილანი) ფინალში საქმე ექნება ან „ინდეპენდიენტსთან“ ან ურუგვაის „ნასიონალთან“, რომელმაც მეორე ნახევარფინალის პირველ თამაშში მოუგო ჩილის „კოლო-კოლოს“ (4:0).

საკონტინენტთაშორისო თანის პირველი ფინალური მატჩი გაიმართება 9 სექტემბერს სამხრეთ ამერიკაში, ხოლო მეორე — 16 სექტემბერს იტალიაში.

თუ ეს შეხვედრები გამარჯვებულს ვერ გამოავლენს, მსოფლიოს ორი უძლიერესი საკლუბო გუნდის გადამწყვეტი შეხვედრა ჩატარდება 23 სექტემბერს ბელგიაში.

„აქოსანი“, „ეასანი“, „ჩხილი“, „სახელი“

▲ ბერლინი. ავსტრიის, გერმანიის, სსრ კავშირისა და ბერლინის „დინამოს“ ხუთკაციანი საერთაშორისო ტურნირში საბჭოთა გუნდმა, რომლის შემადგენლობაში არიან ერევნელი ი. ნოვიკოვი, თბილისელი ი. მურომცევი და ლენინგრადელი ი. სავიტსკი, წარმატებით დაიწყო შეჯიბრება და ფარავლობაში გუნდური I ადგილი დაიკავა (2:910 ქულა).

▲ ვარშავა. პოლონეთის ჩემპიონის წოდება კრივი მოიპოვეს: ოლენმა, ბენდინმა, ადამსკიმ, პეტეკმა, კულემ, დროგოშმა, გემშაკმა, ვალასკამ, პეტშოკოვსკიმ და კუბაკიმ.

▲ ბელგრადი. ევროპის 1965 წლის პირველობა მაგდის ჩოგბურთში გაიმართება ქალაქ ლიუბლიანაში. მასში მონაწილეობის სურვილი 19-მა ქვეყანამ განაცხადა.

▲ ჩიჩასო. ფეხბურთელთა ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირში „ზავლემბე“ (პოლონეთი) დაამარცხა „ტრევე ზეველა“ (იუგოსლავია) — 3:1.

▲ ბრისტოლი. დაიწყო დევიდის თანის ბათამაშების ზონალური მატჩები. საფრანგეთის ჩოგბურთეობამ დაამარცხა ინგლისელი — 3:2, ავსტრალიამ კი მიუხედავად კანადას — 3:0.

▲ ბუქარესტი. რუმინეთის თანის ფეხბურთში მიიგო დედაქალა-

ქის „დინამომ“, რომელმაც ფინალში დაამარცხა „სტიაუა“ — 5:3.

▲ რუმინეთი. იტალიურმა კლუბმა „სამპდორიამ“ 300 მილიონ ლირად იყიდა „რომას“ თავდამსხმელი, პოპულარული იტალიელი ფეხბურთელი ანჟელო ბენედიტო სორმანი.

▲ კოპენაგენი. სკანდინავიის ერთ-ერთი უძლიერესი ფეხბურთელი ოლე მალსენი, რომელიც ამავე დროს დანის ერთგული ნაკრების მთავარ ძალას წარმოადგენს, საცხოვრებლად ბარსელონაში გადადის. ჟურნალისტებში აზრით, იგი კონტრაქტს დადებს რომელიმე ადგილობრივ გუნდთან.

▲ მადრიდი. ადგილობრივმა „რეალმა“ გათავისუფლა მექარე ვიჩენტე, რომელსაც „სარაგოსამ“ სურს გადასვლა. სამაგიეროდ, „რეალის“ სელმდღვანელობა მოლაპარაკებას აწარმოებს იტალიის „ფორენტინასთან“

პერუელი ფეხბურთელის სემინარის შესასყიდად.

▲ ლონდონი. უიმბლდონის ქალთა ტურნირში დიდი ბრიტანეთი სხვა ჩოგბურთელებთან ერთად წარმოდგენილი იყო კრისტინა ტრუმენტი. ამ სპორტსმენმა მონაწილეობა მიიღო როგორც ერთგულთა, ისე წყვილთა და შერეულ წყვილთა შეხვედრებში. წყვილთა თამაშებში მას პარტნიორად ჰყავდა საკუთარი და — ნელი, ხოლო შერეულ წყვილში — ძმა სემფრინი.

▲ პარიზი. ცნობილი კინომსახიობი უან პოლ ბელმონდო წყლის თბილამურების დიდი მოტრფილეთა მას წინათ ქალაქ ბურჟეში გამართულ ტურნირში ბელმონდომ I ადგილი დაიკავა.

რედაქტორი მ. პატაბაძე.

სინაურები და ცრემლები

როდესაც მილანის „ინტერნაციონალემ“ ვენაში ძლია მადრიდის „რეალს“ (3:1) და ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თანის დაისაკუთრა, იტალიელთა მწვრთნელმა ე. ერერამ განაცხადა, რომ ეს დღე უმედიერესი იყო მის ცხოვრებაში. იტალიელი ჟურნალისტების ცნობით, მაშინ ერერამ მილანში დაბრუნდა როგორც ტრიუმფატორი.

მაგრამ, როცა იტალიის ჩემპიონატის გადამწყვეტ მატჩში „ბოლონიამ“ მოუგო „ინტერნაციონალს“ (2:0), იტალიის გახეთქილამ გამოაქვეყნეს სულ სხვაგვარი ინფორმაცია — თამაშის დამთავრების შემდეგ თვით მრავალნაციანმა ელენით ერერამაც კი ვეღარ გაულო მდღეგრებას და ცხარე ცრემლით ატირდა!

ტრაგედია „ტურ დე ფრანსის“ ეტაპზე

პროფესიული ველორბოლის „ტურ დე ფრანსის“ XIX ეტაპზე მოხდა საშიშელი კატასტროფა. სპორტსმენები ქალაქ ლიმოქს უახლოვდებოდნენ. გზატკეცილის ორივე მხარეს დასასობით მაყურებელი იდგა, რომლებიც თვალს ადევნებდნენ რბოლას. სპორტსმენების წინ 80 კილომეტრი სისწრაფით საათში მიჭროდა ველორბოლის მომსახურე პოლიციის მანქანა. განსაკუთრებით ბევრი სპორტის მოყვარული შეიკრება ქვის ხილზე. მანქანამ არც აქ დაუკლო სიჩქარეს და შეიჭრა მაყურებლებში, გაარღვია ქვის ქედელი და არსში გადაიჩეხა. მოაჭირთან მყოფი ბევრა მაყურებელი წყალში გადავარდა. ჯანდარმი მაშინ-

ვე გადმოსტა მანქანიდან, როგორც კი იგრძნო, რომ საჭეს ვერაფერი მოუხერხა. პოლიციელებს რომ არ მოესწროთ, ჯანდარმს ალბათ ლინჩის წესით გასამართლებდნენ მაყურებლები.

ველორბოლა შეწყდა. კატასტროფის ადგილზე მაველ გუნდებს წყლიდან ამოქონდათ ადამიანთა გვამები. არასრული მონაცემებით დაიღუპა 12 კაცი, 12 კი მიიმედ დაიჭრა.

„ქალაქ კატასტროფა „ტურ დე ფრანსისი“ — წერს ავსტრიელი გაზეთი „ფოლკსშტიმი“. — ამ რბოლისთვის ეს ახალი არ არის. წინათაც იყო მსხვერპლი, მაგრამ ასეთი — არასოდეს“.

ახალი ამბების სააგენტო.

გაზეთი გამოდის ყოველდღე, გარდა ორშაბათისა და პარასკევისა. რედაქციის მისამართი: თბილისი — 8, ლენინის ქ. № 14, დეპარტამენტი — თბილისი, „ლელო“. ტელეფონები: რედაქტორი — 8-85-82, პასუხისმგებელი მდივანი და სპორტული განყოფილება — 8-85-09, ქვესადგური (8-15-00-დან 09-3დღე) — პასუხისმგებელი მდივანი — 5-80, სპორტული განყოფილება — 5-41, მასობრივ-ფორმულტურული, მოსწავლე და სოფლის ახალგაზრდობის განყოფილებები — 5-14, ფოტოლაბორატორია — 5-16, მემანქანეთა ბიურო — 5-11, გამომწვეები — 3-33.

„თბილისი“ სპორტულ განჯი

შეხვედრები. 25 ივლისი. სსრ კავშირის პირველობა „კლასის გუნდებისთვის. „დინამომ“ (თბილისი) — „ტორპედო“ (ქუთაისი) — ძირითადი შემადგენლობის. „დინამოს“ სტადიონი. დასაწყისი 20 ს.

ქუთაისისა და თბილისის ოსტატ ფეხბურთელთა მატჩის წინ, 18 საათსა და 45 წუთზე, ერთმანეთს შეხვდებიან თბილისისა და ბათუმის ქუჩების გუნდებს შორის გამარჯვებულნი: „შუშა“ (თბილისი) — „გაზაშუსული“ (ბათუმი).

წახალაპირი. 26 ივლისი — I ავსტო. რესპუბლიკური პირველობა-ფიჭულტურელის პარკის სატურაო - აუზი. დასაწყისი 18 საათზე, 1-ში დღის 12 საათზე. მონაწილეობენ: სოხუმის, ბათუმის, ქუთაისისა და თბილისის „დინამოს“, „ბურევესტიკის“, „განთიადის“, „ლოკომოტორის“ გუნდები.